

Geografska analiza 2023 za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevнем trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji«

38240-4/2023/7

Ljubljana, avgust 2023

Kazalo vsebine

1	Uporabljeni izrazi	3
2	Uvod.....	4
3	Podlaga za Geografsko analizo 2023 na trgu 1	6
3.1	Sodelovanje Agencije z organom, pristojnim za varstvo konkurence	7
4	Geografska analiza 2023 za posodobitev naselij brez cenovne regulacije na trgu 1	8
4.1	Metodološka pojasnila izvedbe geografske analize	8
4.1.1	Maloprodajni trg	8
4.1.2	Infrastruktura	9
4.2	Pregled razvoja trga od izvedbe Analize trga 1.....	9
4.3	Zaključki Geografske analize 2023 na upoštevnem trgu 1.....	15
5	Kazalo slik.....	17
	Priloga 1 - 2023	18

1 Uporabljeni izrazi

Odprto širokopasovno omrežje je širokopasovno omrežje, ki je izgrajeno na podlagi javno zasebnega partnerstva in je kot tako dostopno vsem operaterjem pod enakimi pogoji.

Vstopnik na trg je operater, ki vstopa na trg elektronskih komunikacij. Prvi vstopnik je bil prvi operater, ki je vstopil na že obstoječ trg elektronskih komunikacij, kasnejši vstopnik je operater, ki je kasneje vstopil na trg, nov vstopnik pa je operater, ki šele bo vstopil na trg.

VULA (Virtual Unbundled Local Access) je storitev navidezne razvezave krajevne zanke na osnovi bitnega toka, ki omogoča funkcionalnost primerljivo fizični razvezavi krajevne zanke do končnega uporabnika.

Ostali termini imajo enak pomen kot v ZEKom-2, če iz besedila te analize ne izhaja drugače.

2 Uvod

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je dne 19. 11. 2021 v skladu s 100. členom takrat veljavnega Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14-ZIN-B, 54/14 – Odl. US, 81/15, 40/2017 in 30/2019 - odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-1) objavila Analizo upoštevnega trga 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« s predlaganimi obveznostmi¹ (v nadaljevanju: Analiza trga 1).

Agencija je Analizo trga 1 prvič objavila in posredovala v javno posvetovanje dne 19. 4. 2021. Na podlagi pripomb zainteresirane javnosti je Agencija dopolnila analizo trga in jo dne 24. 9. 2021 objavila ter ponovno pozvala zainteresirano javnost, da nanjo poda mnenja in pripombe. Agencija je odgovore na mnenja in pripombe zainteresirane javnosti iz drugega javnega posvetovanja objavila skupaj s končno verzijo Analize trga 1 na svoji spletni strani dne 19. 11. 2021.

Na podlagi Analize trga 1 je Agencija dne 14. 7. 2022 družbi Telekom Slovenije d. d. (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) v skladu s 101. členom ZEKom-1 izdala odločbo št. 38241-1/2022/26, s katero je določila Telekom Slovenije na upoštevnem trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« za operaterja s pomembno tržno močjo (v nadaljevanju: OPTM) in mu naložila naslednje obveznosti:

- obveznost dopustitve operatorskega dostopa;
- obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja;
- obveznost zagotavljanja preglednosti;
- obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva in
- obveznost ločitve računovodskih evidenc.

Obveznost dopustitve operatorskega dostopa, v okviru katere mora med drugim:

- dopustiti operatorski dostop do fizične infrastrukture,
- zagotoviti razvezan lokalni dostop do bakrene in optične dostopovne zanke,
- zagotoviti virtualno razvezan lokalni dostop (VULA) do bakrenega in optičnega omrežja,
- izpolnjevati določene tehnične pogoje razvezanega lokalnega dostopa (VULA),
- izpolnjevati določene pogoje za prehod z bakrenih na optična omrežja in med različnimi vrstami dostopa ter pogoje za izklop bakrenega omrežja (v primeru lastnih optičnih omrežij in prisotnosti odprtih širokopasovnih omrežij) in
- zagotoviti skupno lokacijo (kolokacijo) in druge zmožljivosti potrebne za primerno namestitvev in povezavo ustrezne opreme.

Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, v okviru katere mora OPTM med drugim zagotavljati vsem drugim operaterjem enake storitve z enako kakovostjo, dostop do istega informacijskega sistema (postopek naročanja, odprava napak), dostop do informacij o omrežju in načrtovanih posodobitvah omrežja, ključne kazalnike uspešnosti, dogovore o ravni kakovosti storitve in pogodbene kazni ter zagotoviti tehnično ponovljivost novih oziroma spremenjenih maloprodajnih ponudb.

Obveznost zagotavljanja preglednosti, ki OPTM nalaga, da mora na svojih spletnih straneh objaviti vzorčno ponudbo za lokalni dostop, ki mora vsebovati vse pogoje, povezane z obveznostmi dostopa, zagotavljanja enakega obravnavanja ter cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva. Vse

¹ https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/Analiza_trga_1_-_po_drugem_javnem_posvetovanju_-_sled_i_spremembe.pdf

spremembe, izbrisi in dopolnitve vsebine vzorčne ponudbe morajo biti vidno označene. Prav tako mora na svoji spletni strani objaviti izkaz poslovnega izida in izkaz vloženih sredstev za upoštevni trg 1.

V okviru obveznosti ločitve računovodskih evidenc mora OPTM voditi ločene računovodske evidence na podlagi stroškovne osnove tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metodologije dolgoročnih inkrementalnih stroškov (LRIC) ter pri tem upoštevati vsakokrat veljavno primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva (WACC), ki jo izračunava Agencija za tradicionalna bakrena omrežja in za NGA omrežja.

Obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva so z odločbo Telekomu Slovenije naložene v naseljih, kjer pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev na trgu niso izpolnjeni. Pri tem:

- so cene zakupa za dostop do bakrenega omrežja določene z odločbo, št. 38241-1/2022/26 z dne 14.7.2022, na podlagi metodologije BU LRIC+,
- so cene zakupa za dostop do pasivne infrastrukture določene z odločbo, št. 38241-1/2022/26 z dne 14.7.2022, na podlagi metodologije BU LRIC+,
- regulacija cen zakupa za dostop do omrežja NGA temelji na obveznosti gospodarske ponovljivosti ter
- se cenovni strop ostalih storitev dostopa izračuna na podlagi stroškovne metodologije dolgoročnih prirastnih stroškov s pribitkom za splošne stroške (LRIC+) in na podlagi tekočih stroškov (CCA) ter pri tem upošteva vsakokrat veljavno primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva (WACC), ki jo izračunava Agencija za tradicionalna bakrena omrežja in za NGA omrežja.

Agencija je geografski obseg upoštevnega trga 1 opredelila kot nacionalen, pri čemer pa je za nekatera naselja (Priloga 1 regulatorne odločbe), kjer so vzpostavljeni pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev, odpravila cenovne obveznosti. Agencija je v Analizi trga 1 ugotovila, da med opazovanimi geografskimi enotami ne obstajajo zadostne razlike, ki bi opravičevale določitev pod-trgov. Pogoji za geografsko delitev upoštevnega trga na pod-trge predvsem zaradi velike fragmentacije in majhnega števila zadevnih naselij niso bili izpolnjeni², zato je Agencija ugotovljene razlike v konkurenčnih razmerah med naselji obravnavala pri nalaganju obveznosti ter posledično geografsko segmentirala ukrepe. Glede na precejšnjo dinamiko razvoja trga elektronskih komunikacij se je Agencija zavezala, da bo enkrat letno, v zadnjem četrtletju vsakega tekočega leta, posodobila seznam naselij, za katera cenovne obveznosti ne veljajo. Vsakokratna posodobitev seznama naselij bo začela veljati v začetku koledarskega leta, ki sledi letu objave, s čimer bo zagotovljeno ustrezno obdobje za prilagoditev operaterjev na spremembe in zagotovitev regulativne predvidljivosti.

Agencija je tako v nadaljevanju pripravila geografsko analizo upoštevnega trga 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« (v nadaljevanju: Geografska analiza 2023 na trgu 1), s katero bo, v kolikor bodo za to izpolnjeni pogoji, posodobila seznam naselij, v katerih družbi Telekom Slovenije niso naložene cenovne obveznosti. Za posodobitev geografske analize je uporabila enake kriterije in analizo tudi izvedla na enak način kot v Analizi trga 1 in kot so vključeni tudi v veljavno regulatorno odločbo št. 38241-1/2022/26 z dne 14.7.2022, ki je podlaga za izvedbo tokratne analize. Skladno z napisanim tako določitev kriterijev in postopka izvedbe geografske analize nista predmet te analize.

² Analiza upoštevnega trga 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« s predlaganimi obveznostmi, poglavje 6.2.8 Sklep geografske analize

3 Podlaga za Geografsko analizo 2023 na trgu 1

Agencija opravlja analize upoštevni trgov skladno z Zakonom o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-10; v nadaljevanju: ZEKom-2). Osnovni cilj analize upoštevni trga je ugotovitev, ali na posameznem upoštevni trgu obstaja konkurenca in ali ima operater (ali več operaterjev skupaj) na posameznem upoštevni trgu pomembno tržno moč. Glede na izsledke analize se operaterju s pomembno tržno močjo v skladu s 148. členom ZEKom-2 naložijo, spremenijo, ohranijo ali razveljavijo obveznosti iz 149. do 154. člena oziroma 156. do 162. člena tega zakona.

Agencija je v nadaljevanju ob upoštevanju ZEKom-2, skladno s svojo zavezo v Analizi trga 1³, ki je bila podlaga za izdajo regulatorne odločbe št. 38241-1/2022/26 z dne 14.7.2022⁴, preverila, ali obstajajo dodatna naselja, v katerih so se v času od navedene analize upoštevni trga že vzpostavili takšni pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev na trgu, da ne zahtevajo več cenovne regulacije operaterja s pomembno tržno močjo na veleprodajnem (medoperaterskem) nivoju.

Z namenom zagotavljanja regulativne predvidljivosti in enakih konkurenčnih pogojev se za posodobitev geografske analize uporabljajo enaki pogoji kot v Analizi trga 1, zagotovljeno je tudi ustrezno obdobje za prilagoditev operaterjev na spremembe, kot je navedeno zgoraj in v Analizi trga 1. Opredelitev proizvodov upoštevni trga, izbira ustrezne geografske enote in določitev kriterijev za geografsko segmentacijo torej niso predmet te analize. Ti so podrobneje opisani že v Analizi trga 1, zato jih Agencija v nadaljevanju le na kratko povzema.

Upoštevni trg 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« obsega lokalni fizično oz. virtualno razvezan dostop preko bakrenega in optičnega omrežja na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

Agencija je kot najprimernejšo enoto za geografsko segmentacijo izbrala naselje, saj ta ustreza vsem kriterijem za izbiro primerne geografske enote. Pri izbiri kriterijev za geografsko segmentacijo trga je Agencija v Analizi trga 1 (kot izhaja tudi iz Smernic Komisije⁵, točka 54) upoštevala, da je izračun tržnih deležev izhodiščna točka za ugotavljanje ali na upoštevni trgu obstaja konkurenca oziroma ali ima določen operater pomembno tržno moč, torej ekonomski vpliv, ki mu omogoča znatno mero samostojnosti nasproti konkurentom in končnim uporabnikom. Evropska Komisija v Smernicah tudi navaja (točka 55), da je skladno z uveljavljeno sodno prakso tržni delež operaterja, ki dlje časa presega 50 %, že sam po sebi lahko pokazatelj prevladujoče tržne moči. Poleg tega je Agencija upoštevala še razširjenost lastne infrastrukture operaterjev in drugih možnosti za dostop do končnih uporabnikov, ki omogočajo izvajanje storitev na maloprodajnem trgu širokopasovnega dostopa in s tem ustvarjanje konkurenčnega pritiska s strani kasnejših vstopnikov. Pomemben obseg maloprodajnih priključkov v Republiki Sloveniji izvira iz lastnih omrežij operaterjev, ta omrežja pa se v celoti ne prekrivajo. V primeru umika regulativnih obveznosti ob nezadostni razširjenosti konkurenčnih infrastruktur v posameznih naseljih, bi lahko pomemben del gospodinjstev na maloprodajnem trgu ostal brez ustrezne izbire, kar pa je nasprotno namenu regulacije. V kolikor je stopnja konkurence na maloprodajni ravni ob upoštevanju t. i. »*modified greenfield approach*« pristopa zadostna, bo sicer zelo verjetno temu sledila tudi infrastrukturna konkurenca oziroma konkurenca na povezanih veleprodajnih trgih. Pri določitvi kriterija pokritosti pa je treba upoštevati tudi razpršeno poseljenost

³ Str 110.: »Agencija bo še naprej redno spremljala stanje na predmetnem upoštevni trgu in bo enkrat letno posodobila seznam naselij, pri čemer bo nanj vključila dodatna naselja, ki ustrezajo zgornjim kriterijem, in bo tako postopoma širila seznam naselij, ki ga bo vsakokrat objavila na svoji spletni strani.«

⁴ str. 59, 65 in 71.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0507\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0507(01)&from=NL)

znotraj naselij v Republiki Sloveniji. Tudi primerjava na evropskem nivoju je pokazala, da so se evropske države večinoma odločile uporabiti še kriterij pokritosti z infrastrukturo, tak kriterij pa je bil uporabljen že v prejšnjem krogu analize.

Za geografsko segmentacijo predmetnega upoštevnega trga je tako Agencija v Analizi trga 1 določila naslednja kriterija:

- prvotni operater (Telekom Slovenije) ima v naselju manj kot 40 % maloprodajni tržni delež, hkrati pa sta v naselju z maloprodajno ponudbo prisotna še najmanj dva druga operaterja, ki posamezno dosemeta prag 10 % in
- vsi trije operaterji posamezno v naselju pokrivajo najmanj 65 % gospodinjstev z bakrenim, kabelskim ali optičnim omrežjem.

Kot že navedeno, določitev kriterijev in postopka izvedbe geografske analize izhajajo iz Analize trga 1 in veljavne regulatorne odločbe št. 38241-1/2022/26 z dne 14.7.2022 in nista predmet te analize.

3.1 Sodelovanje Agencije z organom, pristojnim za varstvo konkurence

Agencija je dolžna skladno s prvim odstavkom 146. člena, prvim odstavkom 147. člena in tretjim odstavkom 280. člena ZEKom-2 pri izvajanju analiz upoštevni trgov in določanju pomembne tržne moči sodelovati z organom pristojnim za varstvo konkurence, to je Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: AVK), ki na opravljeno analizo poda svoje mnenje, kar pa ne posega v izključno pristojnost Agencije pri sprejemanju odločitev na tem področju.

Skladno s tem je Agencija z dopisom št. 38240-4/2023/5 z dne 28. 8. 2023 posredovala AVK osnutek Geografske analize za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevni trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« ter ga zaprosila za mnenje. AVK je po preučitvi prejete dokumentacije odgovoril z dopisom št. 3060-6/2019-21 z dne 30. 8. 2023, v katerem je k zadevni analizi izrekel pritrdilno mnenje.

AVK je po proučitvi posredovane analize in predlogov ukrepov na upoštevni trgu 1 ugotovil, da ne nasprotuje ugotovitvam Agencije v zvezi s posodobitvijo seznama naselij brez cenovne regulacije. Pri tem AVK še dodaja, da lahko po proučitvi dejanskih razmer na trgu opredeli upoštevni trg v posameznem konkretnem primeru drugače.

AVK še opozarja, da ravnanje posameznega podjetja v skladu z naloženimi obveznostmi v zadevni analizi ne pomeni, da je takšno ravnanje avtomatično tudi v skladu s pravili konkurence. Agencija še zlasti opozarja, da se mora operater, ki ima na določenem geografskem območju infrastrukturo, ki ni zlahka podvojljiva in je nujna za zagotavljanje maloprodajne storitve drugih operaterjev, vzdržati ravnanja, ki bi pomenila zlorabo prevladujočega položaja.

4 Geografska analiza 2023 za posodobitev naselij brez cenovne regulacije na trgu 1

Agencija je preverjala izpolnjevanje kriterijev iz Analize trga 1 v posameznih naseljih v Sloveniji in s tem njihove umestitve med manj regulirana območja. Agencija je tako v tej geografski analizi preverjala izpolnjevanje kriterijev iz odločbe oz. Analize trga 1, na podlagi katerih je treba za vsako naselje ugotoviti sledeče:

- prvotni operater (Telekom Slovenije) ima v naselju manj kot 40 % maloprodajni tržni delež, hkrati pa sta v naselju z maloprodajno ponudbo prisotna še najmanj dva druga operaterja, ki posamezno dosemeta prag 10 % in
- vsi trije operaterji posamezno v naselju pokrivajo najmanj 65 % gospodinjstev z bakrenim, kabelskim ali optičnim omrežjem.

Agencija je pri izdelavi tokratne Geografske analize 2023 na trgu 1 upoštevala zadnje razpoložljive in preverjene podatke:

- iz Zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: ZK GJI) – Evidenca omrežnih priključnih točk (v nadaljevanju: Evidenca OPT) z dne 22. 7. 2023,
- o produktih in storitvah na maloprodajnem trgu širokopasovnega dostopa za december 2022,
- o produktih in storitvah na veleprodajnem trgu širokopasovnega dostopa za december 2022,
- iz Centralnega registra prebivalstva – podatki o stalnem prebivališču na stanovanje natančno z dne 18. 4. 2023 in
- iz Registra prostorskih enot z leta 2023 in
- iz Informacijskega sistema TS - Funkcijske lokacije in priključki bakrenega in optičnega omrežja Telekoma Slovenije (tabele a01, a05, a06, a16) z dne 25. 07. 2023.

Navedene baze in podatki so podrobno opisani tudi v Analizi trga 1.

4.1 Metodološka pojasnila izvedbe geografske analize

Agencija je uporabila povsem enak metodološki pristop in način izvedbe geografske analize kot v osnovni Analizi trga 1, v kateri je v skladu s Smernicami Komisije uporabila t.i. »*modified greenfield approach*« pristop, pri katerem se ugotavlja stanje konkurence na trgu v primeru, da trg ne bi bil reguliran. Kratek povzetek metodoloških pojasnil je naveden v nadaljevanju, podroben opis je razviden iz Analize trga 1.

4.1.1 Maloprodajni trg

Agencija je uporabila maloprodajne podatke, ki se nanašajo na širokopasovne storitve, ter bakrena, kabelska in optična omrežja, ki so del predmetnega maloprodajnega upoštevne trga. Upoštevala je priključke, ki izvirajo iz lastnih omrežij operaterjev, zakupljene priključke na odprtih širokopasovnih omrežjih in zakupljene komercialne priključke.

4.1.2 Infrastruktura

Pri pokritosti naselij s konkurenčno infrastrukturo je Agencija podatke agregirala po naseljih in operaterjih, pri čemer je uporabila podatke iz evidence OPT in jih povezala s podatki o gospodinjstvih⁶. Agencija je upoštevala OPT priključke optičnega, kabelskega in bakrenega omrežja.

4.2 Pregled razvoja trga od izvedbe Analize trga 1

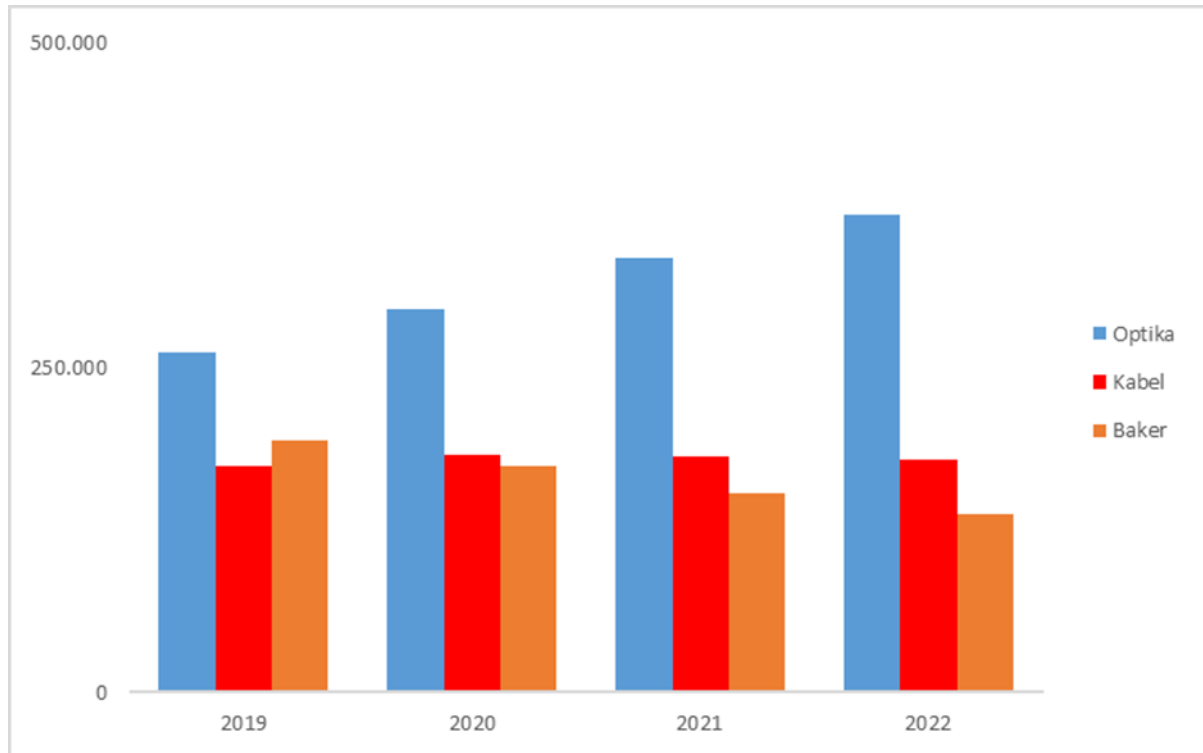
Pregled razvoja trga obsega obdobje od izvedbe Analize trga 1 do izvedbe predmetne geografske analize (v nadaljevanju: obravnavano obdobje).

Od decembra 2019, ki predstavlja obdobje zajema maloprodajnih podatkov iz Analize trga 1, do decembra 2022, se je skupno število aktivnih maloprodajnih širokopasovnih optičnih, kabelskih in bakrenih priključkov znatno povečalo⁷ (skoraj za 9 %), od tega najbolj optičnih. Manjše povečanje je od decembra 2019 zaznati pri številu kabelskih priključkov, kjer je bila sicer le v obdobju 2019 – 2020 beležena rast, zadnji dve leti pa rahel padec. Po drugi strani se število aktivnih bakrenih priključkov vsakoletno znižuje. Navedeno je razvidno tudi iz Slike 1, kjer so zajeti vsi navedeni maloprodajni priključki. Pri tem so upoštevani vsi maloprodajni priključki posameznih operaterjev, ne glede na to, ali jih operaterji zagotavljajo na lastnem ali najetem omrežju, pri čemer lahko najem temelji na komercialnih ali reguliranih pogojih.

⁶ Na podlagi podatkov o stalnem prebivališču, kot je podrobneje pojasnjeno v četrtem odstavku poglavja 6.2.4 Analize trga 1

⁷ Vir: podatki o produktih in storitvah na maloprodajnem trgu širokopasovnega dostopa za december 2022

Slika 1: Gibanje aktivnih maloprodajnih optičnih, kabelskih in bakrenih širokopolasnih priključkov v obravnavanem obdobju

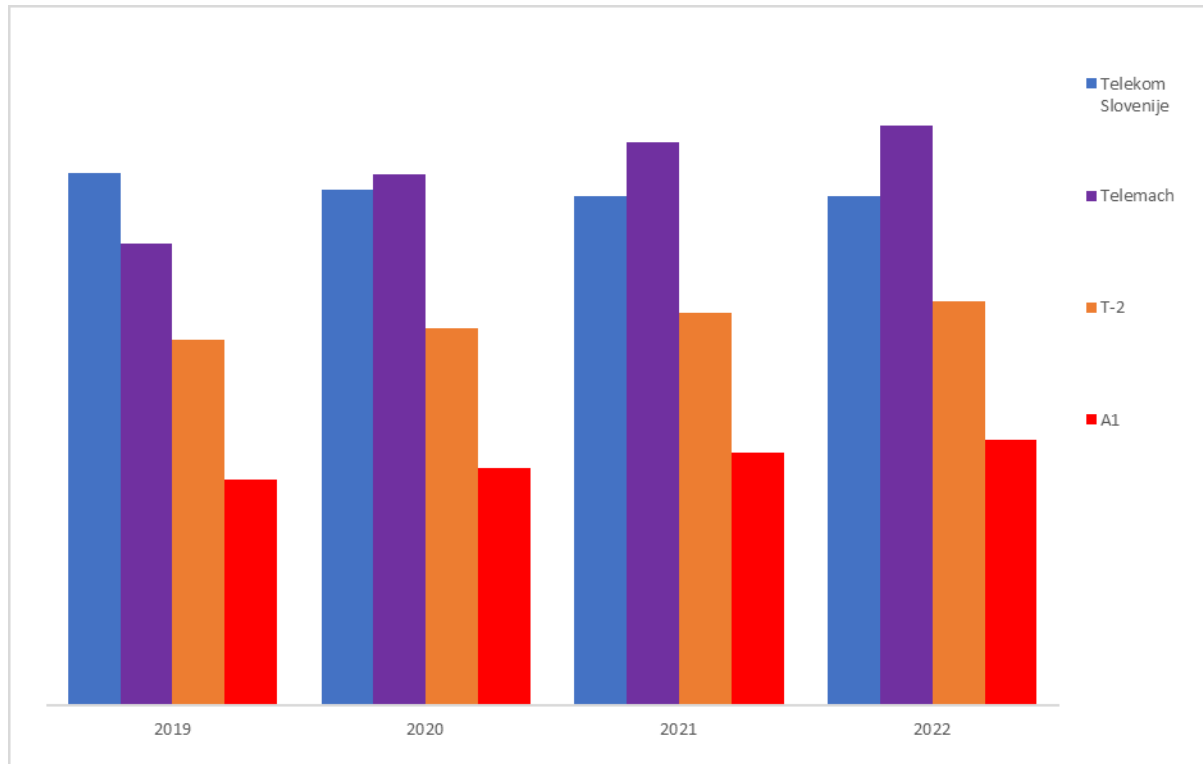

Vir: AKOS, avgust 2023.

Slika 2 prikazuje gibanje števila aktivnih maloprodajnih širokopolasnih priključkov glede na operaterja, pri čemer so upoštevani vsi maloprodajni priključki posameznih operaterjev, ne glede na to, ali jih operaterji zagotavljajo na lastnem ali najetem omrežju, pri čemer lahko najem temelji na komercialnih ali reguliranih pogojih. Decembra 2019 je imel Telekom Slovenije največ aktivnih maloprodajnih širokopolasnih priključkov⁸, nato pa je sledil trend upadanja, ki se v obdobju 2021 - 2022 umirja. Od leta 2020 tako največje število aktivnih maloprodajnih širokopolasnih priključkov dosega Telemach, ki od decembra 2019 beleži tudi vsakoletno rast priključkov. Stabilno vsakoletno rast števila priključkov beležita tudi T-2 in A1 Slovenija, a manj izrazito kot Telemach.

⁸ Upoštevani so priključki optičnega, kabelskega in bakrenega omrežja.

Slika 2: Prikaz gibanja števila aktivnih maloprodajnih širokopasovnih priključkov glede na operaterja v obravnavanem obdobju

Vir: AKOS, avgust 2023

Decembra 2022 so operaterji, ki zagotavljajo storitve na maloprodajnem trgu, največ širokopasovnih priključkov zagotavljali preko lastnih omrežij (71,6 %), medtem ko so preko OŠO in komercialnih omrežij zagotavljali 5,7 % vseh širokopasovnih priključkov. Poleg tega so na omrežju Telekoma Slovenije drugi operaterji preko lokalnega dostopa (razvezava zanke) zagotavljali 9,7 %, preko osrednjega dostopa (bitni tok) pa 13,0 % vseh širokopasovnih priključkov.

V zadnjem obdobju se je število aktivnih širokopasovnih priključkov na odprtih širokopasovnih omrežjih (OŠO) malenkost povišalo, prav tako se je malenkost povišalo število aktivnih priključkov na razvezanem dostopu Telekoma Slovenije, medtem ko se je število priključkov z bitnim tokom in število priključkov na nereguliranih omrežjih malenkost zmanjšalo.

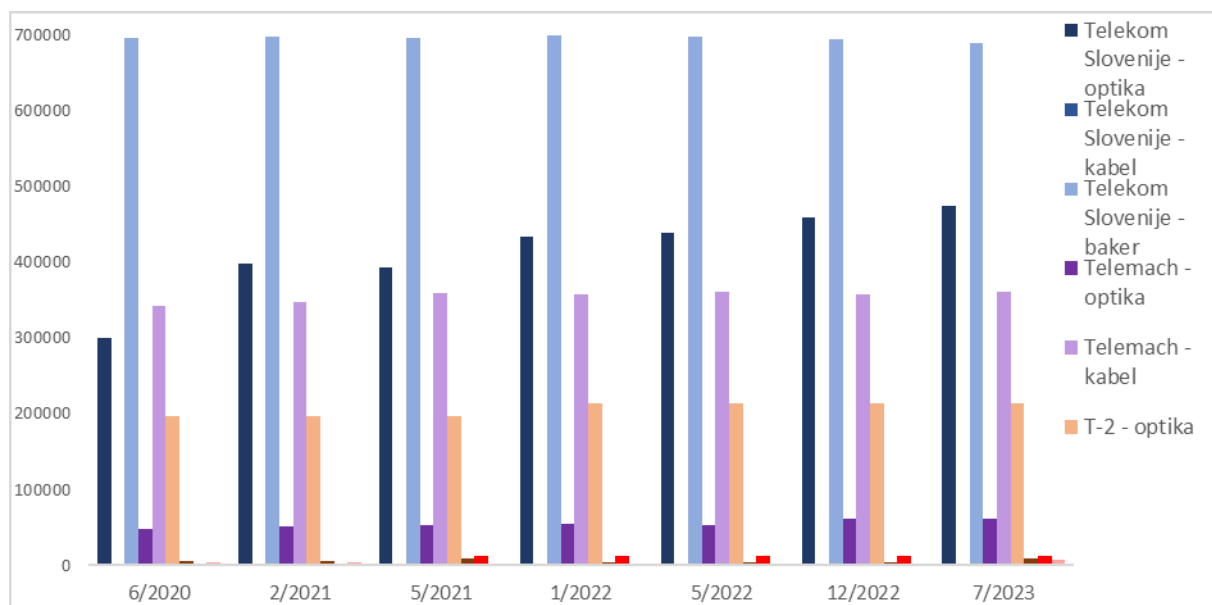
Na infrastrukturnem delu je bilo v obravnavanem obdobju zaznati pozitivne spremembe.⁹ Kot izhaja iz evidence OPT, se je skupno število OPT povečalo za 9,5 %, še bolj pomemben podatek pa je, da se je število vpisanih optičnih OPT v tem obdobju povečalo za več kot tretjino. Poleg tega je bila zaznana tudi manjša rast (1,5 %) števila OPT na kabelskem omrežju in manjši padec (-1,5 %) števila OPT na bakrenem omrežju. V obravnavanem obdobju so bila zaznana tudi manjša nihanja, izhajajoč iz ažuriranja podatkov v evidenci OPT s strani operaterjev ter izvedenih manjših operaterskih prevzemov oz. konsolidacij na trgu. Kljub temu, da je bilo v evidenci OPT julija 2023 vpisanih občutno največ OPT na optičnih omrežjih, je z bakrenim omrežjem še vedno pokritih največ gospodinjstev in sicer 77,9 %.

⁹ Vir: ZK GJI – Evidenca omrežnih priključnih točk (OPT)

Prišlo je tudi do znatnega povečanja števila gospodinjstev, ki so pokrita z optičnim omrežjem, in sicer iz 51,1 % v juniju 2020 na 68,6 % v juliju 2023. Ob tem je treba omeniti še dejstvo, da skupno število OPT ni povsem premo sorazmerno z nivojem pokritosti gospodinjstev, in sicer zaradi pokritosti nekaterih gospodinjstev z več OPT.

V obravnavanem obdobju se je skupno število gospodinjstev v Republiki Sloveniji povečalo za več kot 1 %. V tem obdobju je bil med operaterji na področju gradnje infrastrukture najbolj aktiven Telekom Slovenije, ki je število OPT na optičnem omrežju povečal za več kot 50 %. Pri tem Telekom Slovenije zaradi prehoda na optično omrežje postopno znižuje število OPT na bakrenem omrežju. Dodatno se je v opazovanem obdobju povečalo tudi število vpisov optičnih in kabelskih OPT operaterjev Telemach, T-2 in A1 Slovenija. Pri tem je število priključkov razvidno iz spodnje slike.

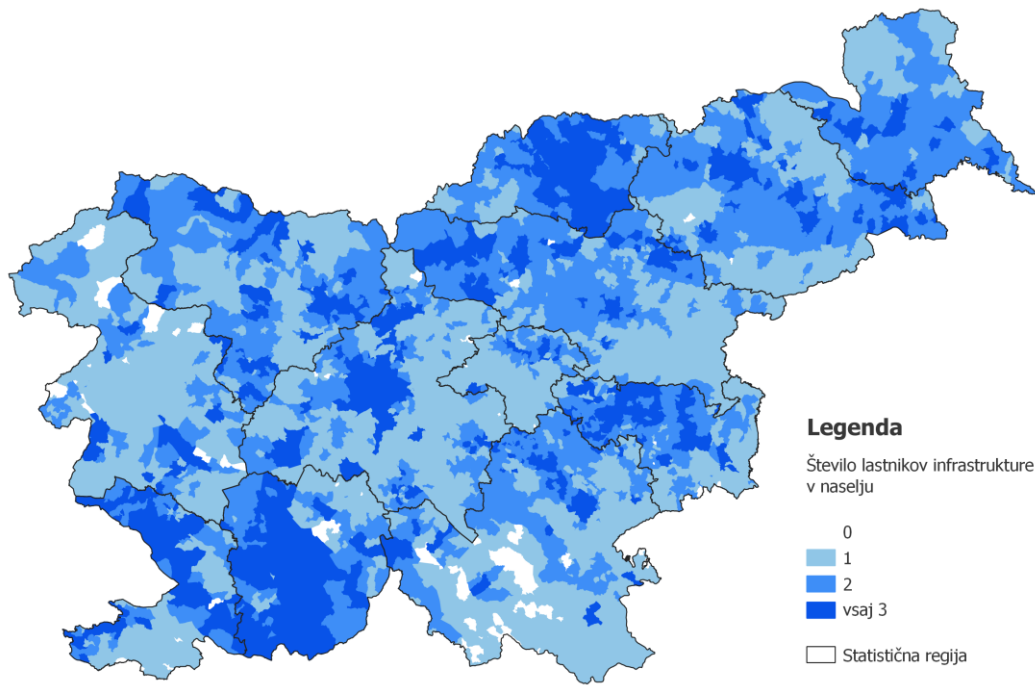
Slika 3: Gibanje omrežnih priključnih točk po operaterjih glede na tehnologijo v obravnavanem obdobju

Vir: AKOS, 2023

Slika 4 prikazuje število različnih lastnikov infrastrukture, prisotnih po posameznih naseljih. Pri tem je prikazana zgolj lastna infrastruktura. Iz slike je razvidno, da je v večjem delu naselij prisotna fiksna infrastruktura enega ali dveh različnih lastnikov infrastrukture, medtem ko je naselij s tremi ali več tovrstnimi infrastrukturami manj. Prisotnost posameznega lastnika infrastrukture je prikazana ne glede na število OPT, s katerimi je prisoten v posameznem naselju.

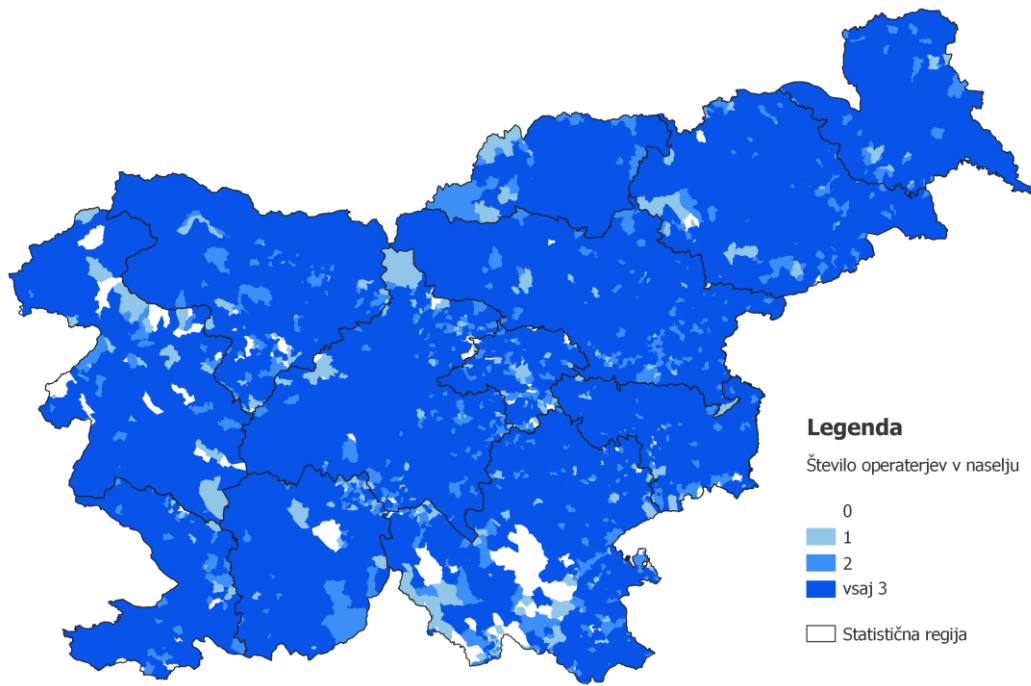
Slika 4: Število različnih lastnikov infrastrukture, prisotnih po posameznih naseljih

Vir: AKOS, 2023

Na sliki 5 je prikazano število različnih maloprodajnih operaterjev po posameznih naseljih. Decembra 2022 so bili v večini naselij prisotni vsaj trije aktivni operaterji, ki ponujajo storitve na maloprodajnem trgu. Prisotnost posameznega operaterja v naselju je prikazana ne glede na število priključkov, ki jih ta ponuja na maloprodajnem trgu v posameznem naselju. Pri tem so upoštevani vsi maloprodajni priključki posameznih operaterjev, ne glede na to, ali jih operaterji zagotavljajo na lastnem ali najetem omrežju, pri čemer lahko najem temelji na komercialnih ali reguliranih pogojih.

Slika 5: Število različnih maloprodajnih operaterjev po posameznih naseljih

Vir: AKOS, 2023

Na podlagi navedenega Agencija ugotavlja, da sta konkurenčni razvoj na maloprodajnem trgu širokopasovnih komunikacij in infrastrukturni razvoj rezultirala v spremembi stanja na predmetnem upoštevem trgu. Agencija je s ponovnim preverjanjem kriterijev za geografsko segmentacijo ugotovila, da obstajajo nova naselja (Priloga 1 - 2023), ki izpolnjujejo pogoje za umik cenovne regulacije, kot je navedeno v zaključku geografske analize v naslednjem poglavju.

4.3 Zaključki Geografske analize 2023 na upoštevnom trgu 1

Kot že predhodno navedeno, je Agencija stanje konkurence v posameznih naseljih ugotavljala na podlagi naslednjih kriterijev:

- prvotni operater (Telekom Slovenije) ima v naselju manj kot 40 % maloprodajni tržni delež, hkrati pa sta v naselju z maloprodajno ponudbo prisotna še najmanj dva druga operaterja, ki posamezno dosegata prag 10 % in
- vsi trije operaterji posamezno v naselju pokrivajo najmanj 65 % gospodinjstev z bakrenim, kabelskim ali optičnim omrežjem.

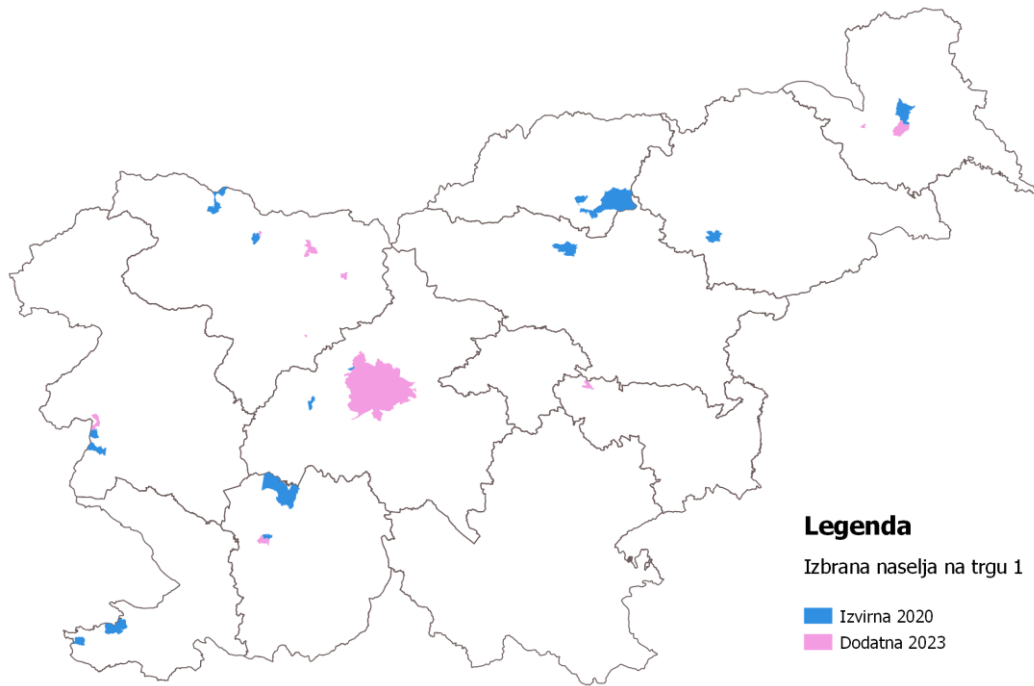
S kumulativnim upoštevanjem obeh kriterijev je Agencija ugotovila, da je prišlo do sprememb konkurenčnih pogojev v dodatnih naseljih. Poleg prvotnih 15 naselij se pogoji konkurence znatno razlikujejo od ostalih v dodatnih 13 naseljih, ki so v Prilogi 1 - 2023 te analize označena z letnico 2023. V vseh 28 naseljih je s strani maloprodajne konkurence zaznati povečane konkurenčne pritiske na prvotnega operaterja (Telekom Slovenije), ki izhajajo s strani najmanj dveh konkurenčnih operaterjev. Agencija je upoštevala priključke, ki izvirajo iz lastnih omrežij operaterjev, zakupljene priključke na odprtih širokopasovnih omrežjih in zakupljene komercialne priključke. Povprečen maloprodajni delež Telekoma Slovenije v teh naseljih je 18,4 %, Telemacha 34,3 %, T-2 35,7 %, A1 Slovenija 6,4 %.

Prav tako je v teh naseljih v zadostnem obsegu prisotna lastna infrastruktura predvsem treh največjih operaterjev (Telekom Slovenije, Telemach, T-2) in lokalnih ter OŠO operaterjev. Infrastrukturno Telekom Slovenije v teh naseljih v povprečju pokriva 83,6 % gospodinjstev, Telemach 61,8 % in, T-2 67,4 % gospodinjstev.

K temu stanju so glede na analizirane podatke prispevali zlasti razvoj infrastrukture drugih operaterjev, »inter-platformna« konkurenca in razširitev odprtih širokopasovnih omrežij. Gre za naselja, kjer se v zadostnem obsegu nahaja lastna infrastruktura največjih operaterjev (Telekom Slovenije, Telemach, T-2) in lokalnih operaterjev (zlasti OŠO). Skladno s tem je prišlo v teh naseljih do konkurenčnega razvoja tudi na maloprodajnem trgu širokopasovnih komunikacij, tako da maloprodajni tržni delež Telekoma Slovenije v teh naseljih znaša manj kot 40 %. V teh naseljih so posledično prisotni tudi pogoji za učinkovitejše delovanje trga, ki omogočajo konkurenčnejše odzive na morebitne spremembe, saj je v njih prisotna fizična infrastruktura več operaterjev, vstopne ovire pa so nizke. Poleg nizkega maloprodajnega tržnega deleža Telekoma Slovenije (pod 40 %) v vsakem od naselij vsaj dva druga operaterja presegata prag 10 %, obenem pa je maloprodaja zadostno infrastrukturno podprta, saj so v teh naseljih skupno prisotni vsaj trije operaterji, ki posamično pokrivajo z bakrenim, kabelskim ali optičnim omrežjem pokrivajo vsaj 65 % gospodinjstev v posameznem naselju.

Glede na navedeno Agencija objavlja posodobljeno karto in seznam naselij brez cenovne regulacije (Priloga 1 - 2023), ki sedaj vključuje skupno 28 naselij s 142.195 gospodinjstvi, v katerih se pogoji konkurence znatno razlikujejo od pogojev v preostalih naseljih (spodnja slika).

Slika 6: Naselja, kjer se konkurenčni pogoji znatno razlikujejo od preostalih naselij

Vir: AKOS, GURS, avgust 2023

5 Kazalo slik

<i>Slika 1: Gibanje aktivnih maloprodajnih optičnih, kabelskih in bakrenih širokopasovnih priključkov v obravnavanem obdobju</i>	<i>10</i>
<i>Slika 2: Prikaz gibanja števila aktivnih maloprodajnih širokopasovnih priključkov glede na operaterja v obravnavanem obdobju</i>	<i>11</i>
<i>Slika 3: Gibanje omrežnih priključnih točk po operaterjih glede na tehnologijo v obravnavanem obdobju.....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 4: Število različnih lastnikov infrastrukture, prisotnih po posameznih naseljih.....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 5: Število različnih maloprodajnih operaterjev po posameznih naseljih</i>	<i>14</i>
<i>Slika 6: Naselja, kjer se konkurenčni pogoji znatno razlikujejo od preostalih naselij</i>	<i>16</i>

Priloga 1 - 2023

V spodnji tabeli se nahaja seznam naselij 2023 brez cenovnih obveznosti na upoštevem trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostopu na fiksni lokaciji« z letom vključitve na seznam.

Občina	Naselje	eid_naselje	na_mid	Leto
Radenci	Paričjak	110300000100932106	10093210	2023
Žirovnica	Breznica	110300000100977465	10097746	2023
Jesenice	Hrušica	110300000100977978	10097797	2020
Žirovnica	Vrba	110300000100980097	10098009	2020
Koper	Koper	110300000101017436	10101743	2020
Preddvor	Nova vas	110300000101029522	10102952	2023
Preddvor	Preddvor	110300000101031346	10103134	2023
Radeče	Radeče	110300000101064511	10106451	2023
Ljubljana	Ljubljana	110300000101100844	10110084	2023
Ljubljana	Dvor	110300000101105991	10110599	2020
Horjul	Zaklanec	110300000101131054	10113105	2020
Murska Sobota	Bakovci	110300000101155236	10115523	2023
Murska Sobota	Murska Sobota	110300000101163685	10116368	2020
Nova Gorica	Nova Gorica	110300000101178014	10117801	2020
Šempeter-Vrtojba	Šempeter pri Gorici	110300000101181661	10118166	2020
Nova Gorica	Solkan	110300000101184418	10118441	2023
Piran	Lucija	110300000101229619	10122961	2020
Postojna	Matenja vas	110300000101233561	10123356	2020
Postojna	Planina	110300000101234700	10123470	2020
Postojna	Prestranek	110300000101235004	10123500	2023
Slovenj Gradec	Brda	110300000101323396	10132339	2020
Mislinja	Mislinja	110300000101324360	10132436	2020
Slovenska Bistrica	Slovenska Bistrica	110300000101336299	10133629	2020
Škofja Loka	Binkelj	110300000101363426	10136342	2023
Škofja Loka	Stara Loka	110300000101378028	10137802	2023
Tržič	Pristava	110300000101444697	10144469	2023
Tržič	Tržič	110300000101445231	10144523	2023
Velenje	Velenje	110300000101449654	10144965	2020